

פרוטוקול מס' 236
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב', כ"ד בתשרי תשל"ג - 2.10.72, שעה 10:30

נכחו:

אברי הועדה:
י. גולדשמידט - יו"ר
א. אנקוריון
י. ארידור
ט. בן-פורת
ט. ביני
א. עזפר
ש. פרידמן

מזמנים:
מ. סודקיס - יו"ר ועדת הפנים
ש. רותם - משרד הפנים
א. שפט - משרד הפנים
מ. גלס - משרד המשפטים
ג. קראפט - משרד הפנים

בשמה: א. ובר

סדר היום: חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו)

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו)

הינו"ר י. גולדשמידט:

אני פותח את הישיבה ומקדם בברכה את כל הנוכחים. נקווה שנכנסנו לשנה טובה

ללא תקלות.

חילקתי דף שאינו מחייב, אבל מזכיר היכן

אנו במצאים. למעשה הפסקנו את הדיון בסעיף 22 שעליו כבר הייתה הסכמה בדברים אחדים שרשמתי כאן, ואני רוצה גם לחזור עליהם, אבל לא על הכל. היזכרתי בדף שאת סעיף 20 החלטנו למחוק בישיבה לפני האחרונה. על סעיף 21 דילגנו כי נראה לנו שסעיף 22 יותר בסיסי לחלק הזה של החוק הדין בהפסקת העבודה, בהחלפת ראש הרשות וכדומה. היא לנו דיון במשך ישיבה וחצי על סעיף 22. ואני רוצה להזכיר כאן מה שרשום בסעיפים קטנים א-ד.

בסעיף א' נאמר שהיתה הסכמה שההדחה תהיה בישיבה מיוחדת, אבל בסוף הפרוטוקול האחרון (234) נמצאת הצעה של ח"כ קלינגהופר בנוגע לנוסח המיוחד של ההזמנה הזו (עמ' 8) - "דיני המועצה לפי סעיף זה ייערכו בישיבה שנועדה לענין זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור". על הצעה זו לא הייתה הצבעה ואנו צריכים לחזור ולסכם את עמדתנו.

בסעיף ב' בדף הלבן רשמתי נוסח שהוחלט לשנות את הפתיחה כך: "נוכחה המועצה שראש הרשות איננו מנהל... והחליטה בהחלטה מנומקת שאין הוא ראוי...". רשמתי היא להעבירו מכהונתו... פרופ' ידין הסכים לנוסח כאן (בעמ' 6 בפרוטוקול) אלא בעמוד 7 נמצא הנוסח הזה כפי שהתקתי כאן וההנמקות נמצאות שם. יש להדגיש שנכנסה הבחנה בין מה שהמועצה נוכחה לדעתה ומה שהסכימה. אני מדגיש את המלה שהחלטה צריכה להיות מנומקת; וזה משום שאין לבטל אותה כי היא נמצאת בחקיקה, שדבר שנפגע על ידי בקשה כזו יגיש בקשה לצו על חנאי לבג"צ. פרופ' ידין אמר שלדעתו האפשרות נשארת ולכן הוא הסכים לניסוח הזה כפי שהוא נשאר כאן. פרופ' ידין אמר אז גם כן שלפי זה נראה לי שיש לבטל את החלק השני של הסעיף ולא נימק. לפי דעתי אין לבטל את החלק השני של הסעיף שבו נאמר "לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע דברו" כי זה בוודאי צריך להשאר.

בסעיף ג' נתעורר דיון בזיקה להערה של מר רותם אם סעיף 22 צמוד לסעיף 2. כלומר, חל רק על ראשי רשות שנבחרו לפי סעיף 2. בפרוטוקול הוחלט שיש לחזור לזה כשנדבר על סעיף 24. סעיף 24 כולל הוראה שהמועצה תבחר ראש רשות במקרה מיוחד "חלל ראש רשות מכהונתו לפי חום כהונתה של המועצה, תבחר המועצה ראש רשות מניין חבריה, זולת אם חלל מכהונתו לפי סעיף 23". סוכם בישיבה האחרונה שנחזור לשאלה איזה סעיפים צמודים לסעיף 2 ואלה לא צמודים לו, כשנדון בסעיף 24.

היזכרתי בסעיף ד' בדף הלבן שהיתה הצבעה והחלטה שהועדה מקבלת ומאשרת את הצעת הממשלה בנוגע לרוב של $\frac{3}{4}$ ונדחתה ההצעה של $\frac{2}{3}$.

אנו צריכים לסיים את הדיונים בסעיף 22 ובעיקר את הצד המורמלי של ההזמנה לוועדה וגם הושמעה דעה שהישיבה הזו לא תהיה פורמלית וזה מחייב החלטה מיוחדת. עוד הוזמנו הראיין שההזמנה תישלח לפי דרישת רוב חברי המועצה. יש לנו לפחות שלושה ענינים שלא הוזכרו ואנו צריכים להכריע בהם כדי לסיים את הדיון בסעיף 22, ואחר-כך נוכל או לחזור לסעיף 21 או להמשיך בסעיף 23.

מ. גלס: אני מבין שהתוספת הזו שהחלטה תהיה מנומקת כבר נתקבלה על דעת הוועדה כולה.

הינו"ר י. גולדשמידט:

נכון.

מ. גלס:

הדבר הזה עלול להביא לידי קשיים מסויימים מפני שכאשר גוף קולגיאלי מחליט, בייחוד גוף קולגיאלי גדול כזה כמו מועצה עירייה של 20-31 חברים, יש בדרך כלל הצבעה על כן או לאו להדיח את ראש הרשות או לא להדיחו. אם ההחלטה צריכה להיות מנומקת, הדבר מכניס את הקושי שגם הנימוקים חייבים להיות חלק מהחלטה שתועמד להצבעה. וכאן יכול למשל להווצר מצב כזה שפלוגתי אמנם מוכן להצביע בעד ההדחה אבל לא מהנימוקים שהם בהצעה. כך שלהלכה יתכן שיש רוב להדחה, אבל מפני שהחברים אינם יכולים לבוא לעמק השורה בדבר הנימוקים, ההצעה נופלת. אם זו הדעה של הוועדה הזו, רצייתי על כל פנים שהדבר יהיה בפניכם לפני שתחליטו סופית.

הינ"ר י. גולדשמידט: אנו החלטנו על כך. יכול מישהו להציע רביזיה. יש ניירי כל אחד ואחד עמוד 6 בפרוטוקול ותמצאו בו את העמדה של פרופ' ירין וכך החלטנו.

מ. גולדשמידט: רצייתי להעיר לכך. בישיבה דנו בענין ההנמקה ונאמר שזה חלק מההחלטה. למעשה ההחלטה היא תולדה מההנמקה. אז זה שזה בנפשו ובראשו שצריך להוריד את ראש העיר, יסכים לכל הנמקה. חלוקה לא הכרחית. מדובר על מניית מנין קולות ויחד עם זאת ההנמקה. ההחלטה הזו נתקבלה כדי לא לתת לחברי העירייה סתם להוריד. צריך לנמקן כדי שיוכל אחר כך ראש הרשות לערער בנג"צ. זה בא לעזרת ראש העירייה המודח.

הינ"ר י. גולדשמידט: בניסוח שנתקבל סנכסין בין שני דברים: נוכחו לדעת שהוא מתנהג בצורה לא הולמת. ההחלטה היא שהרי יכולים להיווסח שאדם מנהל בצורה לא הולמת, אבל עדיין אין משקל מספיק להעבירו מכהונתו. ההחלטה הזו המביאה נימוקים מדוע מה שנוכחו לדעת מספיק כדי שלא יהיה ראש הרשות. מספיק שאם קורה דבר זה פעם אחת זו סיבה להדחה, אלא שאם אומרים שהיות וזה לא חד פעמי, הם חושבים שאיננו מתאים להיות ראש העיר.

מ. סורקיס: אני קצת במבוכה בכל העסק הזה. בחוק יש הגדרה ברורה למה צריך להוריד את ראש העיר - בגלל מחלה, מעילה. בכלל, בלי נימוקים אפשר להוריד ראש עיר אם יש רוב.

הינ"ר י. גולדשמידט: לא. וגם לא מתקבל לכך הסכמת שר הפנים.

מ. סורקיס: אני מציע שמה שפחות ניכנס לענין זה יהיה יותר טוב. יש הגדרות ברורות בחוק למה צריך להוריד.

מ. גולדשמידט: אין בחוק הקיים הגדרה להתנהגות בלתי הולמת.

הינ"ר י. גולדשמידט: היתה הצעה בועדה שיוגדר מה זה התנהגות בלתי הולמת. פרופ' ירין השיב על כך והחברים קיבלו שזה לא ניתן להגדרה. זה משתנה מחברה לחברה ואפילו מאיש שאיש ואפילו משוב לישוב. מה שמקובל בישוב אחד לא מקובל בישוב אחר. אני מציע שנעבור לדברים שעדיין לא ברורים. בענין ישיבה ההדחה - ראש הרשות הרי לא יזמין לישיבת הדחתו. מי יכול לחייב אותו לשלוח את ההזמנה הזו?

ש. רוטם: הצעה נוספת מלא: א) צריכה להיות ישיבה מיוחדת להדחה; ב) הישיבה לא תהיה פומבית; ג) צריך לחייב את ראש הרשות לפי דרישה של רוב חברי המועצה לזמן ישיבה תוך 14 יום. אם לא קרא את הישיבה, אותם החברים יכולים לקרוא ולקבוע מי ינהל את הישיבה. בענין סתן ההזדמנות לראש הרשות להביע את דברו הנוסח צריך להיות בעדן כך: שסדר היום של הישיבה יהיה שמציעים את ההצעה וההנמקה; סתן תשובת ראש העיר; או להכניס שתייבים להזמין אותו לישיבה זו, ואם לא יופיע אז לא. אולי הוא לא רוצה להופיע כי הוא מתבייש. צריך לנסח זאת כך שענין סתן ההזדמנות לא מונע את הדחתו.

הינ"ר י. גולדשמידט: נפרד את הדברים: נקודה ראשונה - ראש הרשות חייב לזמן את הישיבה תוך 14 יום אם ידרשו זאת רוב חברי המועצה. כלומר, אם יש 21 חברים, 11 חברים יכולים לדרוש זאת רוב.

החלטות: לקבל ההצעה שראש הרשות חייב לזמן ישיבה תוך 14 יום

לפי בקשת רוב חברי המועצה.

(2) לא עשה כן, תישלח ההזמנה על ידי רוב חברי המועצה

והם יקבעו מי יישב ראש בישיבה.

(3) הישיבה לא תהיה פומבית.

היו"ר י. גולדשמידט:

בענין הישיבה המיוחדת -
אני רואה שתי אפשרויות. גם בהצעתו של חה"כ קלינגהופר על פי חוק
יסודי: נשיא המדינה הוא מציע ישיבה מיוחדת בישיבה שנועדה לענין
זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור. יכול להיות
שהדיון לא מסתיים בישיבה אחת ואז מזמינים ישיבה שניה. האם אנו
צריכים לדרוש ישיבה מיוחדת לענין זה בלבד, או שזה צריך להיות בישיבה
רגילה שתנאי שהנושא היה רשום בסדר היום.

ס. בן-תורת: אני בעד ישיבה נפרדת.

ס. גיבני:
אינני רואה מדוע לא יכולה להיות ישיבה
אחת שיש בה שני נושאים. כמונן שאפשר
להפריד בין שני הנושאים על ידי כך שדנים בנושא וגוטרם או תו.
אפשר אפילו לנעול את הישיבה והמשך הישיבה יהיה לאחר מכן.
יכול להיות שהענינים השוטפים החופים מבחינת המועצה, ואם פוסקים על
ישיבה אחת, פירושו של דבר שאפשר להמליץ לעוד חודש עד שתקיים ישיבה
נוספת וזה פוגע בעבודת המועצה התקינה.

י. ארידור:
רציתי להעיר לחה"כ ביבי בענין הדחיפות
של הישיבה: אנו מדברים במועצה שרוב החברים
חושבים שצריכים להעביר את ראש העיר מכהונתו. אני חושב שראש העיר
גם אם לא יודח לא יכול לטפל בענינים שוטפים של המועצה. אינני חושב
שכל הבעיה של המועצה הזו מתרכזת בשאלה אם תהיה ישיבה לענינים שוטפים
או לא. מקובל עלינו שזה נושא לישיבה מיוחדת גם בחוק הקיים ואין
טעם להוסיף את הסעיף של בעיית הכיוב של העיר לאותה ישיבה.

ש. רותם:
אני חושב שלא צריכים להוסיף סעיף אחר,
פרט לסעיף אחד: בחירת ראש מועצה חדש.
זה לא מוכרח להיות, אבל אפשר לתת את האפשרות הזאת.

סגרנו את הישיבה בפני ציבור ובענינים
שוטפים לא חוגרים. לכן אני חושב שצריכה להיות ישיבה מיוחדת.

י. ארידור:
לגבי סגירת הישיבה יש לי הערה, החלטתם
על כך כשלא הייתי בחדר.

היו"ר י. גולדשמידט:
האם אני מבין נכון שרוב חברי הועדה הם
בדעה שבסדר היום של הישיבה המיוחדת
יהיה רק הסעיף של ההדחה? גם לא הסעיף של בחירה חדשה.

הנחלט: תזומן ישיבה מיוחדת לישיבת הדחה.

י. ארידור:
בנוגע לישיבה לא פומבית.
אני רוצה לטעון שאין ישיבה לא פומבית.
יש ישיבה שיש פרוטוקולים רשמיים ויש ישיבה שממנה מדליפים.
הבעיה לא השתתפות של 30 איש בחדר הישיבה. הבעיה היא בעיקר של
העתונות. נניח שאם סוגרים את הישיבה בפני הציבור וזה כולל עתונאים,
והעתונאים לא נוכחים, ואחר כך מתחילים לתת להם תמונות חלקיות
על מה קורה בישיבה, פירושו של דבר שיהיה שתיים-שלוש תמונות
מהישיבה, כל אחד יציג זאת כפי שהוא רוצה, ואחר כך יהיה תיקונים
של הדברים על ידי הצדדים הנפגעים.

הבעיה של ההגנה על כבודו של ראש העיר
שאו לי מואשם על לא עוול בכפו איננה בפני 30 אנשי המועצה.
הענין הוא הגנתו בפני דעת הציבור. את זה לא נסוג על ידי סגירת
הישיבה.

נימוק שלי: בסופו של דבר ישיבה כזו
נקראה כשרוב חברי המועצה הגיעו למסקנה שיש לטעון את הטענה הזו.
זה לא דבר פשוט. אני רוצה שיהיה איזשהו מורא על ראש המועצה
ושלא יוכל להגיד לאחר מה שעשה שלא יצטרך להתגונן מבחינה ציבורית.

נימוק נוסף: דווקא מי שדוגל באי חלוח
של נבחרים לא צריך לתת להם את הכיסוי הזה של הסתתרות מאחורי ישיבה
סגורה. אם אדם מגן על פעולה פסולה של ראש עיר, הוא צריך לדעת

מגן בפני הציבור. צריכה להיות לו אחריות ציבורית.
אני בער ישיבה פתוחה.

מ. סדרה 5:

אני רוצה לסתור את כל נימוקיו של ארידור:
אינני מתכוון לא בכדי לסתום את הפיות
כדי שיסלפו את הדברים בעתונות. היו מקרים שזה היה מסש בושה וחרפה
לישיבה, עם מסטרה, שבירת חלונות וראשים, היו מקומות שהיתה מסש
שפיות דמים.

הענין של ישיבה סגורה מכיוון למקומות
קטנים. שם עושים את ההדחה כדמר מבייש. לכן אני סוכן ללכת
לקראתן שהעיתונאים ייכנסו. זה לא נשאר סוד. העיתונאים מקבלים דו"ח
מלא בלי הדלפות. כל אחד אומר מה שהוא רוצה להגיד ומה שלא. אני
רוצה כזה למען כבוד המקום והחינוך המוניציפלי וחינוך הדור הצעיר.
שוב שהוצע להפריד בין הבחירה של ראש העיר החדש להדחה.

מ. ביי-טור:

אפילו אם ההזרדה צודקת במאה אחוז,
יתכן שלראש הרשות יש מיעוט קטן התומך
בו, ואולי מיעוט אלים, פתחים את הישיבה, האנשים עומדים על השולחנות,
רבים ואז כבר קוראים למסטרה. אינני רוצה שישיבה כזו תנוהל על ידי
בזכות המסטרה. איזה מין ישיבה זו? טוב שהישיבה תנהל בצורה
מסודרת, שיאפו לראש הרשות להשיב בצורה דמוקרטית. אנשי ציבור
שמתערבים, הם לרוב אלימים. החשש איננו מהפרוטוקולים. כל זה ייצא
החוץ.

מ. סדרה 6:

צריכים לפרסם את הפרוטוקול.

ג. גולדשמידט:

נראה לי שאפילו אם הישיבה תהיה סגורה,
אין זה מונע מהצדדים המכייבים את הצעד הזה
לתת פומבי למעשיהם בעתונות. זה בהחלט ייעשה וזה יהיה בהחלט חוקי.
רוצים למנוע סצנות לא מכובדות בתוך חדר הישיבות ובשעת הישיבה.
אני חושב שלאור הנסיון ובהתחשב באוירה שעלולה לשרר בזמן שדנים
בנושא כזה, שלילת אפשרות השתתפות הציבור הרחב, זה מתחייב ואין
לפרש זאת כפגיעה בעקרונות המסטרה הדמוקרטי שקובע שהדיונים יהיו
ציבוריים.

י. ארידור:

בתשובה להערות היו"ר שיש זכות לפרסם
זאת בפומבי: יש לי ספק אם תהיה זכות
כזו אם אנו קובעים שהישיבה סגורה. כדי לפרסם לא מספיק להזכיר
שהדברים נאמרו, צריך להזכיר שלא נעשה מעבר למה שסיר לעשות.
יתכן שעצם העובדה שהישיבה סגורה תובן שכונות המחוקק שהדברים שנוגעים
להאשמות היוצאות נגד ראש העיר צריכות להיות מטופלות תחילת ישיבה
הסגורה וכל פרסום לפני הישיבה פירושו של דבר שעושים יותר ממה
שהמחוקק רוצה שיעשו.

מבחינת ההשתללות הציבורית, אינני רואה
שום סיבה מדוע ההשתללות הציבורית יכולה להיות רק במקרה כזה ולא
במקרים רגילים ששם הישיבות פתוחות.

ה. גולדשמידט:

האם יש הערה שאם הישיבה תהיה סגורה שזה כאילו
הוראה שנושא הישיבה ישאר בסוד? לא.

מ. גלס:

בכוון שכאן לא הוצע כמו בחוק יסוד: הכנסת
ששם יש שיניים על פירסום דברים שנאמרו
בשיבה סגורה של הכנסת. פה זה לא נאמר. הטענה של חה"כ ארידור
שונה: הוא אומר שאם מישהו מפרסם דברים כאלה לפני הישיבה (י. ארידור:
אחרי הישיבה אני מסכים) אמנם לא יהא צפוי לעונש על פי הוראה מפורשת
אלא שאפשר יהיה להגדיר את המעשה כמעשה של לשון רעה. לא בדקתי את
זה. לא הייתי רוצה לומר זאת כאן בלי לבדוק את הנושא.

א. שפט:

יש לפני הוראה אחרת בפקודת העיריות:
בחוספת השניה של הפקודה שלפיה היום
הישיבות סגורות כפוף לפתיחה. יש לציין שזה פורמלי, ורשות מקומית
יכולה לקבל תקנון אחר. עד עכשיו שתי עיריות קבלו תקנון אחר.
פירוש הדבר שאם אנו קובעים שהישיבות לא תהיינה פומביות, אינני
יודע אם אנו צריכים לקבוע זאת.

ה. גולדשמידט:

אתה צריך לסגור את הדרך בפני האפשרות לפתוח.

ג. גלם:
 זה רק שאלה של ניסוח. אם רוצים לקבל את ההוראה הזו, צריכים לכתוב זאת בפירוט. בצורה שלא תהיה סמכות למועצה להחליט על פתיחת הישיבה. על השאלה של איסור לשון רעה אינני יכול להשיב כרגע, זה מחייב בדיקה נוספת. לכאורה, אינני רואה איך זה יכול לשנות. אינני רואה שההוראה שהישיבה לא תהיה פומבית עלולה להשפיע על מי שבדיון הידיעה שלא יוכל לפרסמה.

הפנ"ר י. גולדשמידט:
 אנו אחרי הצבעה שקיבלה הישיבה תהיה סגורה כשהניסוח צריך לקחת בחשבון את ההוראות לגבי עיריית ומועצות מקומיות. זה עניין של ניסוח. נחתי ברצון לחת"כ ארידור להביע את דעתו כיוון כשהצבענו הוא לא היה בחדר. אבל אני מבין שאין זה משנה את דעת החברים שהצביעו, ונשאר זאת שהישיבה תהיה סגורה.

יש לי שאלה: אם יוחלט להעביר את ראש המועצה. האם תוקף ההחלטה מידי או לא? ואם היא מיידית, האם מטלא הסגן התוקף מחייב שהוא יתפטר אוטומטית את מקומו?

א. שפט: התוקף מידי לאחר אישור שר הפנים.

הפנ"ר י. גולדשמידט: כן, האם מיד לאחר אישור שר הפנים נכנס הסגן לתפקיד?

אני שואל זאת כיוון שבסעיף 23 נאמר: "הורה שר הפנים על בחירת מועצה חדשה או על מינוש מועצה או ועדה בהתאם לסעיף 143 לפקודת העיריית או סעיף 38 לפקודת המועצות המקומיות, יחדל ראש הרשות מכהונתו ביום שנכנס לתפקידו ראש הרשות החדש". הייתי ובאותו חוק נזכרות אפשרויות שונות, היה טוב שנבהיר למעלה מכל ספק שאם ההחלטה יעם קבלת אישור שר הפנים הוא חדל לכהן.

מ. ניבי: האם יש לשר הפנים סמכות לא לאשר את ההחלטה או לעכבה?

א. שפט: בהחלט. אם כתוב באישורו של השר, אז אם לא יתן את אישורו, לא יכנס לתפקידו.

מ. ניבי: אז מה יהיה הלאה?

א. שפט: ימשיך לכהן כראש העירייה.

מ. ניבי: אז מה הטעם בהחלטה?

א. שפט: אנו רואים בפרוצדורה הזו דבר מאוד יוצא דופן. כשאתה מבקש רוב מיוחד בכינוס הישיבה, כדי להדיח מטעם של התנהגות לא הולמת, וכל זה עומד תחת ביקורת של בג"צ, ברור שיש עוד בלם אחד, כדי שלא תהיה שרירות מקריה שמתנפלים סתם על ראש העירייה. לכן דרוש אישור שר הפנים. מובן שזה לא עניין של יום יום כפי שהיום יכולה להיות הדחה מקריה. לכן מבחינה מעשית אינני חרג מהוראה זו. יתרה מזאת, גם החלטת שר הפנים עומדת בפני בג"צ.

מ. גלם: יש להוסיף שעל הפניה של מועצה לשר הפנים לאשר את ההחלטה, חל חוק שופטן המתוקן. זאת אומרת, שר הפנים לא יכול לאשר את אישורו מעבר לתקופה שנקבעה בחוק שופטן.

מ. בן-פורת: מה בעניין סתן ההזדמנות לראש העיר להשמיע דבריו?

הפנ"ר י. גולדשמידט: צריכים להשאיר זאת. צריכים לתת לראש הרשות אפשרות לבוא. אם לא רוצה להגיב, זה לא מחייב את המועצה להמתיין לו. אפי מצייע שנשאיר את הפסקה הזו.

ש. רותם: אני מצייע לעשות מזה סעיף מיוחד. כי כפי שזה נאמר פה זה תנאי בל יעבור. צריך להוסיף שאם לא יבוא זה לא תנאי.

מ. בן-פורת: הנוסח בסדר. צריך רק להזמין אותו.

מ. גלם: אינני יודע מה היו הנימוקים של פרופ' יודי.

אני מתאר לעצמי שלאחר שהנוסח נשתנה, הפעולה של המועצה נעשית למעולה כעין שיפוטיה כי היא צריכה לבדוק את העובדות ואמנם לקבוע אם ראש העיר היה אשם בהתנהגות שאינה הולמת את מעמדו. אם זה באמת פעולה כעין שיפוטיה, המלים "לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע דברו" נהפכות אולי למיותרות כי קביעת העובדות האלה מנלי לתת לאדם שהדבר נוגע לו הזדמנות, זה היה פוגע בכללי הצדק הטבעי. אני מניח שזו הייתה ההנמקה של פרוץ ידין, אבל אני מסכים שזה ייכתב כאן. לא ייגרום על ידי כך כל עוול. יש לנו דוגמאות שהדבר מופיע בחוק.

גינו"ר י. גולדשמידט: אני נוטה שנשאיך את הפרזה הזו כי היא לא גורמת לאי הבנה.

התחלתי: להשאיר בסעיף 22 את הביטוי "לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע דברו".

גינו"ר י. גולדשמידט: האם יש צורך בהחלטה שאם הוחלט להעבירו ושר הפנים אישר, שזה מקבל מיד תוקף?

א. אנקורי: לדעתי זה טובן מאליו ואין צורך לומר זאת.

גינו"ר י. גולדשמידט: לא חשבתי להציע שנכתוב זאת בחוק. רציתי לוודא אם ברור לחברי הועדה שזו הכוונה. אני מקבל את דעת חה"כ אנקורי, אבל שיכתב בפרוטוקול שכך הבנו את זה.

אם אין הערות נוספות, גמרנו את הטיפול בסעיף 22. לא שילמנו חוב מסויים בענין הבריאות. חמצאו בדרך הלבן שעליך סעיף 20 כתבתי שהנושא יכלול (אולי) בסעיף 22. לא החלטנו ממש על זה. אולי מר דוהם ידושה להציע איך לשלב?

ש. רוטם: כשהגענו לסעיף הזה שאלו למה דרושה פרוצדורה כזו של בית המשפט. אם בדבר כמו בסעיף 22 נתנו למועצה להדיח בגלל התנהגות לא הולמת, למה לא לתת להדיח אם נמנע מראש הרשות למלא את תפקידו מטעמי בריאות. אני מציע להוסיף "או שנבצר דרך קבע מראש הרשות למלא את תפקידו מטעמי בריאות, ושאיפת המועצה להדיח אותו מתפקידו". היה לנו ניסיון שהיה ראש רשות שחלה מבחינה פסיכית.

ש. פרידמן: אינני נוטה לשלב את שני הסעיפים כי כפי שכתבתי סעיף 20 נכנס בדבר אחר. כאן זה התנהגות בלתי הולמת ואילו כאן זה מטעמי בריאות. הייתי מעדיף להפריד.

א. אנקורי: אני סבור שמה שמוצע בהצעה הכחולה מתקבל על הדעת. גם מבחינת המיקום יש פה סדר הגיוני. יש סעיף על העברה מכהונה מטעמי בריאות, מטעמי קלון ועל ידי המועצה. לפי דעתי זה הגיוני. גם לי נראה כמו לחה"כ פרידמן שיש להבחין בין שני המקרים - התנהגות בלתי הולמת מטעמי בריאות. בהתנהגות בלתי הולמת התחלטה יכולה להיות סובייקטיבית, לכן אנחנו אומרים שדרוש רוב של שלושה רבעים. מה שאין כן בטעמי בריאות, שזה אובייקטיבי ונקבע על ידי הרוב. זה לא סתם חולה אלא שטעמי בריאות אינו יכול דרך קבע למלא תפקידו. ההצעה הכחולה הוגנת מאוד. אם יש מצב כזה, ושר הפנים שהוא בכל זאת הרשות המבצעת העליונה הוא בדעה שזה המצב, גם הוא לא קובע זאת, אלא זה ייקבע על ידי בית המשפט. יצטרפו להגיש תצהירים עם חוות דעת רפואיות. לכן יש להשאיר זאת. הצעתי להשאיר את סעיף 20 גם מבחינת המיקום. אפשר שיהא אולי להכניס אותו אם היינו אומרים שהמועצה תדיח מטעמי בריאות. אבל זו לא הצעתי.

גינו"ר י. גולדשמידט: לשם כך תצטרך להציע רנויזיה כי היתה על כך הצבעה בוועדה.

א. אנקורי: אני מבקש רנויזיה.

גינו"ר י. גולדשמידט: אנו לא נעסוק בשלב זה ברנויזיות אלא כשנגמור את כל החוק.

ג. סורקסים:

הייתי מבין שכאן יש עניין של חינוך דעת רפואית שזה מבקש את שר הפנים שיהיה שותף להכרעה זו. אדם שלא שולט על עצמו ולא יודע מה להחליט, שר הפנים צריך להעזר ברופא מחוזי בלי בית משפט. אפשר להגיד שרופא מחוזי ממשרד הבריאות נותן חוות דעת לשר הפנים ואז מביאים להתפטרות. זה לא כמו בכנסת שאדם חולה למעשה מסונה. יש לזכור שלפעמים יש פשוט חוסר יחסי אנוש ומתאכזרים לאדם מסויימים. היה מקרה שראש רשות התאושש ואפילו לא מצאו לנכון חברי המועצה להגיד לו מלה טובה לאחר שהתאושש. לכן אני לא סומך על חברי המועצה. אני רוצה שנהיה ערים לבעיה. הייתי נותן סמכות בלעדית לשר הפנים בעזרת רופא מחוזי וועדה רפואית.

ה. גלס:

המתכונת שמוצעת על ידי הה"כ סורקס נחקלה לגבי חברי בית הדין למשמעת של עובדי המדינה שמתמנים לתקופה של 5 שנים ואי אפשר להדיח אותם באמצע התקופה הזו. המחוקק מצא לנכון לקבוע הודאה מפורשת אם מטעמי בריאות נבצר לבצע את תפקידו, וקבע ששר האוצר בהתייעצות עם שר המשפטים רשאי להעבירו מתפקידו על סמך חוות דעת רפואית. זה מתיישב עם הצעת הה"כ סורקס. כמובן שאפשר לשלב זאת עם כך שהמועצה תחליט על פני חוות דעת של ועדה רפואית, אבל זה מעוגן בחוק שאי אפשר להחליט בלי לקבל החלטה פרופסינולית.

ו. ארידור:

לי בראה שיש להוציא את העניין מטיפול של המועצה. אבל אם נותנים את הסמכות לשר הפנים, צריכים להגביל אותה בצורה מסויימת. שר הפנים כאמת יכול להעבירו מתפקידו, אבל ההעברה לא תיכנס לתוקף אלא לאחר שנועיים ובמשך שנועיים אלא יהיה ראשי העיר להגיש ערעור לבית המשפט. אם לא הגיש ערעור, ההחלטה בתוקף חוץ שנועיים או תוך 30 יום. במידה והגיש ערעור, ההחלטה לא תיכנס לתוקף עד להכרעה בית המשפט. כך אנו נותנים לראש העיר הזדמנות ביוזמתו ללכת לבית המשפט. לא הייתי מציע להכניס את הועדה הרפואית, כי אולי ראש העיר לא ירצה ללכת לוועדה רפואית. אני מציע ששר הפנים ישפוט לפי החומר שלפניו ויקבל את החלטתו.

ז. בן-פורת:

אני מקבל את הטענה לגבי חברי המועצה שלא הם שיקבעו לגבי כשירותו של ראש העיר. אבל הייתי מציע אולי דרך אחרת: אני רוצה להסתמך על הנוהג ששר הפנים פועל הן לפיזור מועצה והן להעלות מועצה לדרגת עירייה. הוא משמש בוועדה. לא טוב להטיל את כל כובד ההחלטה על שר הפנים לבד בלי שיקבל עצה מגוף אחר. אני רוצה להציע את הגוף: לא רק רופא מחוזי, אלא ועדה בת שני אלמנטים: אלמנט רפואי ואלמנט ציבורי. שהרוב יהיה האלמנט הרפואי. אינני רוצה לסמוך רק על הרופא. כי הגישה היא שונה. רופא אינו מבין מה צריך לעשות ראש רשות. לגבי דידו אם יבוא ליום זה מספיק. לגבי דידי, אם יבוא פחות מ-6 שעות כל יום, זה לא בסדר. בוועדה יהיו חברים אנשי ציבור והועדה תמליץ בפני שר הפנים. ולא מועצה, ולא בית משפט ולא ועדת הפנים.

ח. אנסוריוני:

איזה אנשי ציבור?

ט. בן-פורת:

את הועדה ירכיב שר. זה תהיה ועדה קבועה לצורך זה, שיכולה להתכנס רק למקרה כזה.

י. סורקסים:

אני מתנגד להצעת בן-פורת. לשר הפנים יש פנימים בכל איזה כוונה הממונה על המחוז, והם ערים לעניין. ועדה רפואית זה דבר אנטי-קטיבי. שר הפנים הוא האוטוריטאריאלי לכוונת. יש בכללם ועדה רפואית מחוזית והם יודעים מה דרוש לעבודה.

יא. אנסוריוני:

הה"כ ארידור הציע הצעה טובה.

יב. ארידור:

אני הצעתי ששר הפנים לא יהיה זקוק לוועדה. ההחלטה תיכנס לתוקף כעבור 15 או 30 יום אם ראש העיר אינו מערער על ההחלטה בפני בית המשפט. אם הגיש ערעור, ההחלטה לא תיכנס לתוקף אלא לאחר שבית המשפט יכריע.

יג. סורקסים:

המדובר כאן הוא בעניין אנושי רפואי. אינני מביין לשם מה הצורך בוועדה ציבורית.

יד. גולדשמידט:

הה"כ ארידור לא הציע ועדה ציבורית. אני הושב שצריכים להשאיר משהו לסמכות של שר בממשלה ויש להניח שלא ירצה לעשות עוול לאדם. אבל מאידך גיסא, אני חושב שצריכים לחשוב לפי מה יתעורר השר לפעול. הוא יקבל דו"ח של הממונה על המחוז?

מ. סורקיס:

כ.ן

הפ"ר י. גולדשמידט:
חשבתי שיש או לי לאחד את האלמנטים האלה:
שתהיה פניה של שליח מחברי המועצה וזה לא
מחייב דיון במועצה. הם יכולים לפנות למטכזה על המחוז ולומר שמספר
חודשים ראש הרשות אינו יכול לבוא למועצה.

י. ארידור:

שום חבר מועצה לא יקח זאת על עצמו.

הפ"ר י. גולדשמידט:

האלמנט השני יכול להיות על פי מה דן שר הפנים.
כאן יש בהחלטה סבך מעשי. הטבעי הוא ועדה
רפואית. בכל מחוז יש גופים סטוטוריים שאפשר לפנות אליהם. מה נעשה
אם האיש לא רוצה לפנות אליהם? אם כן, לא טוב לחייב את השר ולהגביל
אותו שהוא לא יכול לפעול אלא אם כן יש בידו חוות דעת רפואית,
כי אולי לא יוכל להשיג אותה. אם נתקבל הרעיון הזה, אנו באים לידי כך
שמסטיכים את שר הפנים לפעול לפי מיטב הבנתו מתוך כך שהוא תמיד ער
לכך שהוא עשוי להיות נדרש להצדיק את החלטתו בפני בג"צ. אני מצטרף
להצעתו של ארידור שהוראה כזו לא תיכנס לתוקפה אלא אחרי 30 יום ולא 14
יום כי זה מעט מדי זמן. אם לא יפנה, הדבר מקבל תוקף. אני מוכן
ליותר על הפניה של שליח חברי המועצה כי זה לא היה גם בהצעה הסקורית.
אלא מעמידים את שר הפנים בפני הבעיה. כפי שמדווחים על כך שמועצה
איננה מסוגלת לבצע את עבודתה. ישנו רק האלמנט של הערוער שהעלה ארידור.

י. ארידור:

אני מוכן להצטרף לכך ששר הפנים יקבע
ויהיה ערוער לבית המשפט המחוזי.

הפ"ר י. גולדשמידט:

כששר הפנים מודיע שהוא מפסיק, האיש שנפגע
על ידי כך, יכול לפנות לבית המשפט.

א. עופר:

אם האיש לא יכול למלא את תפקידו, מדוע לא
יכול להיות רוב במועצה?

הפ"ר י. גולדשמידט:

היו כבר חוות דעת ואמר גם זה"כ סורקיס
שהוא לא היה רוצה שדיון על מצב בריאות יהיה
נושא לדיון במועצה. היתה בקרב חברי הועדה הבנה רבה להלך רוח זה.

א. עופר:

אני רוצה לערער על כך. הכל בנוי על השיטה
של מוסד דמוקרטי שהרוב במועצה צריך להחליט.
אני מתאר לעצמי כשדנו בסעיף 22 גם זה לא נעים כל כך. אם באמת איש
חולה, ואני מכיר אנשים שחולים שהיוזמה להתפטרות לא באה מצד המועצה
אלא מטעם שר הפנים אלא מהאיש עצמו. לכן אני מתאר לעצמי שבשזה יגיע
למצב כזה, זה יהיה פה אחד פמעט. אני בעד זה שלפי פניית רוב חברי המועצה
הדבר ייעשה.

הפ"ר י. גולדשמידט:

אני גורס שענין של מצב בריאות זה לא ענין
שיש לחברי מועצה איזה מעמד מיוחד או דעה
מיוחדת להחליט אם האדם בריא או לא. זה לא מסוג הנושאים שבשבילם
נבחרו חברי המועצה. שנית, הלכי הרוח בציבור שלנו (זו הערכתי)
שצניטם יהרבה פעמים להעדיף הרבה זמן את ההתחשבות ברגשות היחיד על טובת
הציבור. ואלה הקרובים לאיש בין אם הם אנשי מפלגתו ובין אם הם
אנשי המקום צוטים ללכת כאן לפעמים מעבר למה שמותר מנקודת ראות של
טובת הציבור. סביר אם כן שאת השמירה על טובת הציבור, התפקיד הוא
ממלכתי, ומוטב שישיה בידי אדם שלא מעורב בעניני יום יום כמו חברי
המועצה, בין אם מאותו מפלגה או לא, כי יש יחסים ידיעות בין אנשים
ממפלגות אחרות. לכן יש הגיון בהצעת החברים שהציעו ששר הפנים יעשה
זאת. ומה שאנו עושים זה למעשה להעתיק את ההוראה של סעיף 20 בסעיף
גבול בסעיף 22. ואני מקווה שכלל שהסעיף יותר קצר וזימנע מסיבוכים.

הנחלטה: 1) ענין הבריאות יוזכר בסעיף 22
כסעיף גבול.

הפ"ר י. גולדשמידט:

השאלה האם יש לכתוב בחוק ולחייב שתהיה
בידי שר הפנים שהוא היוזם, חוות דעת

רפואית, או לא לכתוב?

י. ארידור:

שישיר שר הפנים שראש הרשות נעדר חושים
מישיבות המועצה.

אם זה נודע לשר הפנים, הוא מזמין את ראש הרשות לתייצב בפני ועדה רפואית.

ג. סורקיס:

אם לא יילך לוועדה רפואית, לא יוכל ללכת לבג"צ.

ג. גולדשמידט:

ש. רותם:
 "נבצר דרך קבע מראש הרשות מטעמי בריאות למלא את תפקידו" (שתהיה עובדה שלא ממלא דרך קבע את תפקידו) אז רשאי שר הפנים להעבירו מתפקידו. אפשר לכתוב ששר הפנים יכול להעזר בוועדה רפואית.

הינ"ר י. גולדשמידט:
 אני מציע לחזור לנוסח של סעיף 22 בהקשר זה: "נוכח שר הפנים שנבצר מראש הרשות בדרך קבע מטעמי בריאות למלא תפקידו, רשאי הוא להעבירו".

ג. גריי:
 אני חושב שהניסוח הזה איננו שלם.

הינ"ר י. גולדשמידט:
 אני בהחלט יכול לתאר לעצמי שהניסוח הזה ישאיר דברים על הגבול. אבל שיהיה כתוב שאיננו יכול למלא את תפקידו כראוי כולל את המגבלות הפסיכיות שיכולות להיות חלקן של אדם, ושר הפנים יבדוק את הדבר.

י. ארידור:
 המלה "כראוי" איננה צריכה להיות בחוק. גם בדברים אחרים לא הוסיפו את המלה הזו. בחוק נשיא המדינה נאמר "כי מטעמי בריאות נבצר למלא דרך קבע את תפקידו". אם איננו ממלא את תפקידו כראוי, הוא לא ממלא את תפקידו.

הינ"ר י. גולדשמידט:
 נשאר ללא המלה "כראוי".

הוחלט:
 בתקבל הנוסח הבא: "נוכח שר הפנים שנבצר

מראש הרשות בדרך קבע מטעמי בריאות למלא תפקידו, רשאי הוא להעבירו".

לענין הערעור שהציע חה"כ ארידור: מתקבלת ההצעה. נאמר 30 יום.

הוחלט:
 לקבל הצעת חה"כ ארידור שתוך 30 יום רשאי ראש העיר לערער לפני בית משפט על החלטת שר הפנים, ועד לקבלת החלטת בית המשפט אין תוקף להחלטת שר הפנים.

ש. רותם:
 אם גמרנו ענין של הדחת ראש רשות מקומית, יש בעיה אחרת.

לפי סעיף 16 בוחרים בממלא מקום של ראש רשות מקומית לפי הצעתו של ראש הרשות המקומית. לא נאמר שום דבר איך אפשר להדיח אותו, רק לפי הצעתו של ראש הרשות המקומית. אולי בכל זאת יש מקרה כזה שאם חילופי ראש הרשות המקומית, ראש הרשות רוצה בממלא מקום אחר. היות שהוא נבחר על ידי מישהו אחר, זה לא ברור אם הוא יכול להחליף.

הינ"ר י. גולדשמידט:
 אני מציע שלא ניכנס לענין זה. אם מר רותם סבור שזה צריך הסדר, שיביא הצעה לזה.

נחזור לסעיף 21.

הייתי מבקש הסבר לסעיף (ב). לא ברור מבחינה מקצועית מה דרוש כאן. אני מרשה לעצמי להעיר שלא ניכנס לדין על מה זה עבירה שיש עמה קלון. בית המשפט יקבע זאת. אנו יודעים שאין לזה הגדרה בחוק.

